

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Čís. 278

Červenec-srpen 1978

K desátému výročí invase a okupace Československa

Svět zdánlivě nedbá, ale my dbáme a proto žalujeme.

Před deseti lety, dne 21. srpna 1968 přepadla sovětská armáda spolu s vojenskými sbory dalších členů Varšavského paktu malé Československo bez provokace, bez varování a bez jakéhokoliv oprávnění. Sovětský svaz tak učinil i přesto, že Československo již bylo po dvacet let pod komunistickou vládou a v područí Moskvy. V očích Moskvy bylo snad jediným proviněním Československa, že si chtělo jen trochu odlehčit, jen o něco málo zlidštit svůj režim a odčinít několik z nejhorších křivd. Protiprávní sovětská vojenská okupace Československa trvá dodnes, celých již deset let.

Invase a okupace Československa je v naprostém rozporu se všemi zásadami mezinárodního práva a je hrubým porušením mnoha slavných mezinárodních smluv i podstatných článků Charty Spojených národů.

Tato invase a okupace Československa znovu dokazuje naprostou věrolomnost Sovětského svazu, který od svého vzniku vždy znovu a znovu porušuje nejslavnější závazky, které svým podpisem zaručil a stvrdil.

S radostí dnes vidíme, že se svět plným právem pohoršuje, když třeba jen jedinému dissidentu je odňata svoboda. Oč více by se svět měl pohoršovat, když ne snad jedné osobě, ale celým národům ve vlastní zemi je odíráno právo na sebeurčení, odmítnána všechna svoboda a zlehčováno právo na svrchovanost. A právě to se v Československu stalo.

V srdci Evropy žijí Češi a Slováci, hrdí na svoji osobitnost, hrdí na svůj přínos světové vzdělanosti, hrdí na svoji odvěkou státotvornost, hrdí na to, že si v době své samostatnosti dovedli sami vládnout ve větší a dokonalejší svobodě, než tomu bylo kdekoli v jejich sousedství. Dnes jsou Češi a Slováci obětí cizácké vojenské okupace.

Někdy se nám zdá, že svět dost nedbá. Proto je na nás, aby svět dbal a aby své pohoršení nad stále trvající křivdou vyjádřil činy, které by přiměřenými prostředky umožnily Čechům a Slovákům znovunabytí osobní svobody, uplatnění národního sebeurčení a znovuzískání ne pouze zdánlivé, ale opravdové svrchovanosti.

Toto úsilí by mělo být prvním cílem všech dnešních snah o uplatnění lidských práv. Toto úsilí by mělo být úhlavním zájmem vlád všech civilisovaných národů.

My, američtí občané československého původu si o tomto desátém výročí invase a okupace Československa znovu slibujeme, že použijeme všech svých ústavou zaručených občanských práv k tomu, aby se naše vláda ujala vedení mezinárodního hnutí, směřující k tomu, aby Československo, spolu s ostatními porobenými národy, přestalo být okupovanou kolonií Sovětského svazu a stalo se opět svobodným a svrchovaným státem.

Dokud svoboda i jen jediného a třeba i početně malého národa je popřena, potud je všude jinde na celém světě ohrožena svoboda každého jednotlivce a každého národa. Je tedy splnění tužeb a přání Čechů a Slováků jasně v zájmu všelidském.

Jsmo rádi, že to dnes již chápe vzrůstající počet lidí a že ve svém přesvědčení nejsme osamoceni.

Dnes je však třeba, aby se toto přesvědčení projevilo činy odpovídajícími dějinnému poslání Spojených států a celého svobodného světa. O to se chceme starat.

Češi a Slováci, žijící dnes doma v Československu, necht' vědí, že nejsou opuštěni, že my dbáme a že až do odčinění na nich spáchané křivdy žalovat nepřestaneme. Takové je naše dnešní rozhodnutí.

Československá národní rada americká

Ohlas ve světě

Po celém svobodném světě bylo vzpomenuo 21. srpna 1978, vpád sovětského vojska do Československa. Světový tisk se rozepsal o událostech r. 1968 a hlavně o trvající okupaci Československa, která měla být "dočasná", než se poměry "normalizují". Příchod sovětské armády zachránil prý Československo před vpádem imperialistů, v první řadě ze Západního Německa. Od té doby však Brežněv a Husák navštívili Bonn, aby projevíli své uspokojení a podepsali přátelskou dohodu. Proč tedy trvá okupace Československa, když "nebezpečí" bylo zažehnáno?

Snad máme co vděčit Helsinské dohodě a Bělehradu, prezidentu Carterovi za jeho obranu lidských práv, snad způsobil si to Kreml sám bezohledným pronásledováním disidentů, že se veřejné mínění letos vyjádřilo proti Sovětskému svazu nad očekávání v parlamentech svobodných zemí, ve vládních resolucích, v četných projevech, ve filmech, v denním tisku.

Ve Spojených státech nebylo snad významnějších novin, aby nepsaly o trvající okupaci a neodsuzovaly Sovětský svaz. Světověznámý týdeník Newsweek a též Times přinesly stránky ilustrovaného textu, Christian Science Monitor uveřejnil několik výborných článků od svých evropských dopisovatelů, Washington Post, New York Times, v Chicagu Tribuna a Sun Times, atd., v každém velkém městě se psalo o československé tragedii. Předcházely dva neobyčejné, dojemné filmy o Československu na televizi: "A Professional Foul" od Tom Stopparda a "Living on Their Knees" od Roberta Kee-a (oba filmy jsou z Anglie).

V kongresu Spojených států poslanec Edw. J. Derwinski (R-III) předložil ke schválení resoluci čís. 667. Připomíná se, že Československo bylo mírumilovnou zemí, jejíž vláda s Alexandrem Dubčekem v čele, se těšila podpoře velké většiny Čechů a Slováků. Sovětskou invasi byla porušena nezávislost a

VĚSTNÍK

July - August 1978

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$2.00 a year - Outside U.S.A. \$3.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

Second Class Postage paid at Chicago, Illinois

VĚSTNÍK

Červenec - srpen 1978

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$2.00 ročně. - Mimo U.S.A. \$3.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 S. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

svrchovanost státu a jeho lid byl zbaven práva na sebeurčení. Tato bezdůvodná intervence je v rozporu s Chartou Spojených národů, v níž se jasně praví, že se všechny členské státy zdrží ve svých mezinárodních vztazích užití hrubé síly proti územní svrchovanosti a politické nezávislosti jakékoli. Resoluce dále zdůrazňuje, že obsazení Československa jiným členem Organizace Spojených národů narušuje rovnováhu sil v Evropě; dále, že odpůrci okupace a obhájci lidských práv v Československu jsou ve zvýšené míře vystaveni pronásledování, zastrahování, útisku a vězení. Jejich nezničitelná touha po svobodě je vyjádřena v Chartě 77, v manifestu za lidská práva, jež vyzývá československou vládu, aby dodržovala opatření "Závěrečného aktu" z Helsink a československou ústavu. Podpisovatelé "Charty" a jiní zastánci lidských práv v Československu pokračují v odhalování případů porušování těchto práv československou vládou, kterou dosadil Sovětský svaz. Resoluce doporučuje, aby prezident Carter užil svého vlivu a přiměl Sovětský svaz k tomu, aby odvolal vojsko z Československa. Jestliže se tak nestane do konce roku, prezident by měl znovu zvážit prodej amerického zboží a technického zařízení do Sovětského svazu a veškerá povolení k vývozu zboží polovojského druhu i nejmodernějších technických výrobků, včetně počítačů, do země Varšavského bloku, které se podílely na invazi Československa. Resoluce vyzývá presidenta Cartera, aby k 21. srpnu, "Dni sovětské hanby", vyslovil podporu úsilí československého lidu o odvolání sovětských vojsk z Československa a aby prostřednictvím Spojených národů a jiných mezinárodních organizací podnikl další kroky, jež by vedly k nejrychlejšímu ukončení sovětské okupace Československa.

Táž resoluce pod číslem 526 byla předložena senátorem Robertem Dolem (R-Kans.) v senátě 25. července. Oba, jak senátor Dole tak poslanec Derwinski, vyzvali ostatní členy kongresu, aby přijali resoluci. Vzhledem k tomu, že poslanci nebudou zasedat dne 21. srpna, poslanec Derwinski si vymohl, aby resoluce byla přednesena v Domě zástupců již dne 17. srpna, kdy mu byla povolena mimořádně hodina k věci promluvit.

V Congressional Record byly uveřejněny některé projevy a až bude kongres zasedat, bude další řada dalších projevů. Tak např. poslanec Frank Annunzio (D-Ill) uveřejnit resoluci dne 11. srpna, s vlastním úvodem, v kterém se přimlouvá, aby kongres ujistil presidenta Cartera, že má využít svého vlivu a přimět Sovětský svaz, aby odvolal vojsko z okupovaného Československa. Poslanec Annunzio upozorňuje na úsilí Československé národní rady americké, která apeluje na členy kongresu v tomto směru. Do svého projevu zahrnul též prohlášení ČSNRA "Freedom is indivisible".

Naši zástupci pí. Anna Faltusová a Dr. Josef Hašek vyvinuli velké úsilí, aby co největší počet senátorů a poslanců byl informován o resoluci. Již v červnu byli ve spojení s poslancem Derwinským při stylizaci resoluce, která po opravách, dodatcích, atd., byla předložena senátoru Dolovi k jeho schválení. Hlavním novinám byl zaslán včas materiál: plné znění resoluce a různé

doklady o sovětském imperialismu v Evropě, o pronásledování politických vězňů atd.

Vše to přispělo k úspěchu, který se projevil, jak v Kongresu, tak v denním tisku.

Praha v kleštích . . .

Čs. komunistický režim se zase vyznamenal svým patolízatelstvím. Týdny předem tisk, rozhlas a televize mluvily "jedním" hlasem, s jediným úmyslem, jak ospravedlnit invasi a přesvědčit obyvatelstvo, že sovětský vpád byl "činem solidarity a pomoci" k záchraně země ohrožené kontra-revolucí ze západu, hlavně ze Západního Německa, což by znamenalo odtržení Československa. Psaly se nesmyslné lži o Pražském jaru. Vyšla se dokonce knížka "Fakta o 1968", 200 stran vzpomínek účastníků s vysvětlením od samotného presidenta Husáka.

Neškodilo by připomenout poslušným sluhům Moskvy, co oznámilo národu a celému světu nejvyšší vedení strany tenkrát v noci z 20. na 21. srpna.

Všemu lidu Československé socialistické republiky

Včera dne 20. srpna 1968 kolem 23. hod. večer překročila vojska SSSR, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Maďarské lidové republiky a Bulharské lidové republiky státní hranice ČSSR. Stalo se tak bez vědomí presidenta republiky, předsednictva Národního shromáždění, předsednictva vlády i prvního tajemníka ÚV KSČ a bez vědomí těchto orgánů. V těchto hodinách zasedalo předsednictvo ÚV KSČ a zabývalo se přípravou XIV. sjezdu strany. Předsednictvo ÚV KSČ vyzývá všechny občany republiky, aby zachovali klid a nekladli postupujícím vojskům odpor, protože obrana našich státních hranic je nyní nemožná.

Proto ani naše armáda, Bezpečnost a Lidové milice nedostaly rozkaz k obraně země. Předsednictvo ÚV KSČ považuje tento akt za odporující nejen základním zásadám vztahů mezi socialistickými státy, ale za popření základních norem mezinárodního práva.

Všichni vedoucí funkcionáři strany a Národní fronty zůstávají ve svých funkcích, do nichž byli jako představitelé lidu a členy svých orgánů zvoleni podle zákonů a jiných nařízení, platných v ČSSR. Ústavními činiteli je okamžitě svoláno zasedání Národního shromáždění, vlády republiky, a předsednictvo ÚV KSČ svolává plénum ÚV strany k projednání vzniklé situace.
Předsednictvo ÚV KSČ

Toto prohlášení předsednictva Ústředního výboru Komunistické strany Československa bylo otištěno ve zvláštním vydání "Rudého práva", "Práce" a všech ostatních čs. deníků.

Jistě, že nikdo do smrti nezapomene na strašné zdrcující překvapení, jak to prožívala Praha. Pravděpodobně nesmyslné lži jsou psány na komando Moskvy. "Díkůvzdání" bude hlavně

otištěno v sovětských časopisech pro sovětské občany, kteří jsou utvrzováni v přesvědčení, že skutečně jejich bratrská armáda přispěla k záchraně Československa.

Moskva může namlouvat co chce svým neuvědomělým občanům, ale marně se obhajuje před komunistickým západním světem. Komunistické strany západní Evropy odsoudily přepadení Československa a dobře pochopily, že tato zrada spáchaná na "bratrském" národu a věrném spojenci by se mohla opakovat kdykoli, že příští obětí by mohl být kdokoli z nich.

Po deset let Moskva se marně snaží udobřit si komunistické strany a nabyt znovu vrchního velení ve svém imperiu. K 21. srpnu se však ozvaly kritické hlasy italských, francouzských a anglických komunistů. V Římě na italské televizi vedoucí činitel italské komunistické strany Giancarl Pajetta uznal, že invase způsobila nezhojitelnou trhlinu mezi komunistickými stranami. Sovětský svaz prý připouští, že to byla chyba (?). Nemohlo by se to opakovat, rozhodně ne v Itálii, kde komunistická strana nepřijímá rozkazy od nikoho.

Morning Star, orgán komunistické strany Velké Británie uveřejnil článek předsedy mezinárodního odboru komunistického vedení. Jack Woddis píše o Pražském jaru, že lid Československa chtěl skoncovat "s utlačitelskými a byrokratickými metodami vlády" a svobodně si volit vlastní demokratickou formu socialismu. Invase porušila zásadu mezinárodní solidarity a dnes, po deseti letech, Československo stojí tváří v tvář nenormální situaci.

Známý komunistický deník L'Humanité v Paříži upozorňuje, že nic nepřispělo k zahojení rány způsobené sovětskou invasí. List komunistické strany prohlašuje, že je nutné, aby se sovětské jednotky stáhly z Československa a aby byla vyhlášena amnestie pro oběti těchto tragických událostí.

Akce "Petice 78" ve Spoj. národech

Dne 21. srpna čtyřčlenná delegace - býv. čs. vyslanec Dr. Jan Papánek, trvalý delegát u Spojených národů a předseda Amerického fondu, p. Ota Rambousek, inspirátor akce "Petice", Miloš Kunta a pí. Betka Papánková za Nár. radu žen - předali "Petici 78" vyslanci Andreasi Mavrommatisovi, který předsedá Výboru za lidská práva a zastupuje gen. tajemníka Kurta Waldheima v jeho nepřítomnosti. Ota Rambousek a Miloš Kunta byli oba vězněni v Československu, mluví však nejen za politické vězně, ale za všechny Čechoslováky bez rozdílu.

"Petici" podepsalo 17 čs. organizací (Československá národní rada americká se hlásila mezi prvými), celkem se členstvem 250,000 a dále přes 6,000 jednotlivců. Listina s podpisy byla patřičně ověřena.

"Petice" naléhá na stažení sovětské armády z Československa a poukazuje na to, že sovětský delegát Malík prohlásil ve Spojených národech r. 1968, že obsazení Československa je dočasné (temporary). Dále "Petice" žádá, aby čs. vláda přestala pronásledovat nevinné občany, hrubě porušovat Chartu Spoj. národů, Universální deklaraci o lidských právech, Covenant civilních a politických práv, Závěrečný akt Helsinské dohody z r. 1975 a vlastní čs. ústavu.

Dokument byl rozmnožen a podán prezidentu Spojených států, State Departmentu, předsedovi a všem členům Výboru za lidská práva ve Spojených národech, předsedovi Komise za lidská práva ve Spojených národech, všem zemím, které podepsaly Závěrečný akt v Helsinkách, předsedovi výboru v kongresu "Commission on Security and Cooperation in Europe, a ovšem prezidentu Československé socialistické republiky.

Dne 27. ledna 1978 "Petice" byla podána v kongresu a uveřejněna v Congressional Record.

Týden porobených národů

Captive Nations Week, vyhlášený prezidentem Carterem, se těšil větší pozornosti než jiná léta. Poslanec Edward Derwinski uspořádal seminář pro členy sněmovny dne 20. července a zdůraznil, že letos - o dvacátém výročí - má se klást hlavní důraz na lidská práva dle Helsinské dohody, kterou však Sovětský svaz nedodržuje. Jeho proslov byl uveřejněn v Congressional Record dne 18. července.

Poslanec Daniel J. Flood z Pa. promluvil dne 12. června na téma "What has happened to human rights".

V senátě uspořádali sen. S. I. Hayakawa (R-Cal) a Daniel P. Moynihan (D-NY) recepci ve velkém sále, za neobvyklé účasti. K přítomným promluvili senátoři Jacob Javits, Richard Schweiker, Harrison Schmitt, Robert Dole a poslanci Daniel Flood, Eldon Rudd, Steven D. Symms.

V Domě representantů poslanci Flood a Derwinski pořádali seminář a oběd ve jménu Národního výboru porobených národů a Americké rady za svobodu v úřední budově kongresu. Na obou recepcích zastupovali Radu ses. Anna Faltusová a br. Dr. Josef Hašek ve Washingtonu.

V mnohých městech Spojených států bylo vzpomenu to porobených národů. V New Yorku byl průvod po Fifth Avenue, manifestace v Central parku, kde promluvil pos. Mario Biaggi. Starosta města New Yorku Edward Koch uspořádal recepci.

Starosta města Chicaga Michael Bilandic vydal proklamaci. Letos se upustilo od průvodu po State Street, poněvadž ulice se přestavuje. Protest se soustředil na Civic Plaza, kde promluvil poslanec Frank Annunzio, též Henry Hyde. Hlavním řečníkem byl sovětský hrdina gen. Grigorenko, který byl degradován a zbaven sovětského občanství a vystěhován za to, že bránil lidská práva a poukazoval na sovětské přestupky proti Helsinské dohodě.

Několik odboček ČSNRA uspořádalo autokolony, protestní schůze atd., dle svých možností a místních poměrů. Např. Československý klub v Denveru, který se stal odbočkou Rady, se věnoval novinářské činnosti. Dne 18. července se odbočce podařilo uveřejnit obsáhlý článek "Captive Nations Week is time to strengthen U.S. resolve" v deníku Denver Post.

Zprávy oblastí a odboček

Místní zprávy o průběhu protestních schůzí, autokolonad atd. budou jistě zaslány redakci Věstníku do Chicaga později, prozatím jsou to jenom kusé zprávy telefonické. Podrobnější referát bude uveřejněn až v příštím čísle.

Odb. San Francisco ČSNRA

Odbočka ČSNRA společně se Sokolem uspořádala v sokolovně manifestační večer v sobotu dne 19. srpna. Anglický proslov přednesla Nina Ingridová a české proslovy br. Jan Turek a Jiří Špánek.

Br. Ingrid se ženou a synem Edou přijeli do San Franciska a připravili velmi dobrý umělecký program. Následoval pak film "Seven Days to Remember", který znovu připomenul krajanům strašlivou tragedii. Žel, postrádali jsme účast "uprchlíků po invasi".

Odbočka T. G. Masaryk v Los Angeles

Odbočka oznámila svoje přípravy v červnovém čísle Zpravodaje. Raději než vzpomínkovou schůzí na 21. srpna usnesli se uspořádat putovní výstavu.

V sobotu dne 15. července, spolu s Američany pro svobodu porobených národů, uspořádali členové odbočky autokolonu. Br. Eric M. Klepsa zaslal zdařilé fotografie z této manifestace. Účastníci se pak shromáždili u pomníku padlých maďarských bojovníků za svobodu z r. 1956 v Mac Arthur parku, kde se setkali s představiteli amerického veřejného života. Odbočce ČSNRA se podařilo vzbudit zájem televizní stanice KTTV, channel 11 v Los Angeles, která zachytila záběry a uvedla je s komentářem ve večerních zprávách.

Odbočka New Buffalo

Masarykova odbočka v New Buffalo, Mich. konala členskou schůzi dne 18. července 1978 ve spolkové budově v Union Pier. Naše schůze se konají vždy odpoledne v letní době a jsou dobře navštíveny. V zimních měsících je nás málo, mnoho členů odjíždí na zimu na Floridu a přijíždějí až v dubnu a květnu, jejich návratem naše odbočka ožívne.

V poslední schůzi bylo povoleno a odhlasováno \$50.00 úřadovně ČSNRA, přikládám šek. Těž jsem zaslala po bratru Kučerovi, který je našim členem, dvě vlajky, jak jsem byla pověřena pí. Beránkovou Feklovou ze St. Joseph, Mich.

Přejeme mnoho zdraví v práci, kterou konáte.

A. Kalivodová, tajemnice odbočky

Oblast Michigan

Prvý Československo-Americký Festival v Michiganu stal sa skutočnosťou. Podľa zprávy verejnej tlače bol to najskvelejší podnik zo všetkých Festivalov. Tento superlatív bol vyjadrovaný rovnou mierou, obecnosťou ako aj reportérmi. O tento úspech zaslúžili sme sa všetci, nielen Sokoli ale aj Oblastný výbor Československej národnej rady americkej v Michiganu, za asistencie Masarykových Sdružení z Owossa, Detroitu a Štefánikovej odbočky v Detroitu, a to nielen ich členov samotných ba aj ich priateľov. ČSNRA staral sa v prvom rade o stránku národnú čili etnickú. Výzdoba arény s veľkým čsl. štátnym znakom na čelnej stene, reklamná brožúra a celkový program to zjavne dokazovali. Výzdoba vlastného stánku Obl. výboru zdorazňovala ducha o ktorom nemohol pochybovať nikto. Balónky s hlavičkou Rady a čsl. vlajkou lietaly po celej aréne. Potom čo nedokázaly balónky, naše letáčky to prinášaly v čiernom na bielom. Tieto prostriedky ako aj programová brožúra odnášaly naše meno do domovov mnohých občanov roznohého etnického povodu.

I keď nás finančne tento podnik nijako neobohatil, náš celkový zisk bol hlavne národný a morálny. Keď vám prezradíme že sme sa odvážili vziať na seba riziko vybavenia a obsluhy kuchyne (jednej z dvoch) a postavenia pečivového a kultúrneho stánku, skoro bez centa, tak nám to ťažko uveríte. Našli sa však traja bratia a dve odvážne sestry, ktorí siahli do vlastného vaku a peniaze požičali. Iba ich vlastnou dôverou tento podnik sa mohol uskutočniť. Boli by sme však v nepravu, keby sme opomenuli spomenúť aj veľkú zásluhu ostatných bratov a sestier v našej Oblasti. Členovia všetkých troch odbočiek robili pravé zázraky. Im všetkým patrí naša úprimná a bratská vďaka.

Podkarpatskí Rusíni, ktorých sme presvedčili účastníť sa na tomto podniku sú nadšení v miere nevidanej. Pre nich to bolo poprvý krát že boli uznaní ako národný celok patriaci do Československej Republiky.

Peter Vlčko, predseda

Festival se konal ve dnech 14., 15. a 16. července ve Wyandotte, Mich. Mayor města William L. Cook vydal prohlášení, ve kterém uznává velké zásluhy Čechoslováků. Vzpomíná na Sokol Detroit, který byl založen r. 1875, na záslužnou činnost Sokolů v minulých letech. Sokol byl hlavním

pořadatelem za spolupráce spolupořadatelů Československé národní rady americké, oblast Michigan, Amerického slovenského kulturního spolku, Slovenského Sokola jednoty 164 v Mt. Clemens a Podkarpatsko-rusínského výboru.

K festivalu byla vydána programová knížka; ČSNRA přispěla úvodním článkem "Highlights of Czech and Slovak History". Americké místní noviny přinesly pochvalné články o festivalu. To co nabízeli Čechoslováci, od krojů, hudby až po lahůdky ze starého kraje bylo vše vynikající (superb).

Deset let je tomu . . .

Příjezd

Autobus z letiště zpomalil na rozpálené silnici pěkného chicagského předměstí. Polozamračené nebe neslo tíhu časného večera. Lehké vzrušení zavládlo cestujícími - bude se vystupovat. Konečně na místě! Kolik jsme ujeli mil - 2000 nebo více? Už žádné další autobusy, letadla, ani sběrné tábory pro uprchlíky - už jenom jednu noc nebo dvě v hotelu a pak začne nový život v novém domově.

Domov, který naši cestující zanechali v Československu nepřinášel uspokojení a jistotu do dalších let. Sovětské vojsko okupovalo jejich krásnou zemi a komunistická ideologie režimu nedovolovala žádnou svobodu. Opustit rodnou zem bylo pro mnohé těžké rozhodnutí, ale naděje, že někde najdou svobodu, byla silnější.

Malé dítě zaplakalo, když mu mladá matka rozčileným pohybem odejmula láhev s mlékem a uschovala ji do cestovní tašky. Ostatní cestující nervosně poposedli a začli se chystat k výstupu. Autobus zastavil před starším hotelem. Zřízenec vyložil kufrы a do hotelového vestibulu naspěchalo dvacet lidí. Na všech tvářích byla známka únavy. Celá skupina se roztrhla na několika malých hloučků a ztlumený šum ovládal ovzduší. Starší žena se zpocenými vlasy těžce dosedla do velkého křesla a netečně se zahleděla do dálky, jakoby litovala, co zanechala doma, zatím co její manžel narovnával těžké kabáty do vedlejšího křesla.

Několik mladíků jen s malými bat'ochy, zabralo pohovku podél stěny a se zvědavými pohledy sledovali dvě dívky na protější straně. Mladý párek se držel za ruce, jakoby jeden druhého chtěl ujistit o své existenci; velká nová země jim naháněla hrůzu.

Uprostřed vestibulu na kulaté pohovce se usadilo několik dětí, které s tichým štěbetem a tázavými pohledy sledovaly své rodiče, zatím co tito zápolili s těžkými kufrы, jediný jejich majetek.

Vysoký muž vstoupil do vestibulu, poslední ze skupiny. Pomalým krokem obešel své nové známé a zastavil se u mladé matky s dítětem. Položil kufr na zem a vzal z matčiny náruče malé dítě, které se rozzářilo blaženým úsměvem. Byl to jediný úsměv v unavené skupině lidí.

Setkali jste se s typickou skupinou emigrantů z r. 1968, kterou Československá národní rada americká v Chicagu přijímala. Po několik měsíců přicházelo dvacet i více lidí týdně. V prvních pěti letech Chicago přijalo asi dva tisíce emigrantů, později se počet zmenšoval, ale stále ještě máme několik případů ročně.

Naši cestující v autobusu si ve svém rozrušení ani neuvědomovali, jaké měli štěstí. Od prvé chvíle, co nasedli do autobusu, který je vezl do Chicaga, vše bylo pro ně předem připraveno. Byli ušetřeni strasti uprchlíků dřívějších emigrací. Československá národní rada americká vyslala své zástupce na letiště, někdy na autobusové nástupiště a do hotelu, kde byli prvé dny ubytováni. Zástupci je vlídně přivítali a zodpověděli všechny jejich otázky, co potřebovali vědět pro nejbližší dny. Této umíst'ovací akce se zúčastnili členové Rady dobrovolně, každý svým způsobem a dle svých možností. Každá skupina, která přijela do Chicaga měla zajištěný byt a často i zaměstnání. Dále,

Rada v Chicagu poskytla v některých případech půjčky do začátku a za spolupráce zaměstnavatelů v továrnách se dosáhlo, že jim často byly vyplaceny zálohy na plat, než vůbec začli pracovat. Každá rodina s dětmi dostala do začátku potraviny, šatstvo, i nejnnutnější nábytek.

Dnes po deseti letech můžeme říci, že poslední vlna emigrantů se přizpůsobila životu v Americe mnohem rychleji, než kterákoli emigrace dřívější. Podle statistiky Dr. B. Chiswicka z Hooverova Institutu zjistíme, že emigrant, který přijel asi před 13 lety, vydělává více peněz než synové rozených Američanů. Ovšem tato statistika se vztahuje na velká města, na určité poměry, a na severní část Ameriky, kde výdělků jsou větší.

Většinu emigrantů z r. 1968 se daří dobře. Mnozí vlastní obchody, např. restaurace, taverny, řeznictví, opravy televise a podobně. Mnozí vlastní rodinné domky. Děti našich emigrantů dorostly v mladé muže a ženy a někteří z nich dokonce již vystudovali a dosáhli akademických titulů, i úspěchu ve svém oboru.

Těší se z prosperity v nové zemi, která je přijala za své a někteří z nich zapominají již na svůj původ. Neváží si svého etnického původu, ke kterému se jejich děti již hlásit nebudou. Bylo však snahou Národní rady po desetiletí udržovat při životě toto vědomí a národní hrdost. Nebýt této snahy, nebýt dřívějších uvědomělých emigrantů, nedařilo by se tak dobře nyníšším. Přijde-li kdy nová vlna emigrantů, kdo jim pomůže? Budou také mít takové štěstí?

Olga Kovářová

Místní skupina SVU v Chicagu

zakočila svůj jarní přednáškový cyklus večerem, na němž promluvil dr. František Schwarzenberg o významných historických výročích naší země, jubilejně spjatých svým letopočtem s letošním rokem.

Tento rok, přinášející několik staletých výročí významných událostí v našich dějinách, přímo provokoval odborníky zabývající se studiem naší historie zamyslet se nad těmito historickými ději, jež - jakoby osudově - byly spjaty s lety končícími číslicí 8. Dr. Schwarzenberg se nad nimi zamýšlel již na počátku tohoto roku v článku uveřejněném v lednovém čísle Věstníku a znovu, v širším podání, se k nim vrátil ve své červnové přednášce.

Ponechal stranou ty historické události, které ještě dosahuje naše paměť a u mnohých i osobní zkušenost, a obrátil svou pozornost o mnoho staletí zpět, až k samým začátkům našeho státu. Způsobem, který je jen jemu vlastní a kterým si vždy dovede zcela podmanit své posluchače, at' jeho projev má charakter odborný nebo populární, zavedl nás až do doby nejdávnější, do samých počátků našeho státu, neboť už tenkrát se ve dvou nejvýznamnějších letopočtech objevily osmičky, třebaže ne na jejich konci: v r. 863 přišli na Moravu slovanští věrozvěsti Cyril a Metoděj, aby přinesli našemu lidu křesťanství a s ním i písmo a základ kultury, a rok 885, rok smrti Metodějovy, je zároveň i předzvěstí zániku Velkomoravské říše, jenž měl pro naši historii za následek trvalé politické i kulturní podrobení německému západu.

V dalším dějinném sledu soustředil přednášející svou pozornost na rok 1158, v němž český panovník Vladislav II. získal od německého císaře Fridricha Barbarossy dědičný královský titul pro sebe i pro své země. Dr. Schwarzenberg poukázal na důležitost tohoto historického aktu, neboť tím, že se české země staly královstvím, rozšířila se jejich panovníkům možnost upevnit si své postavení v říši německé, posílit vlastní moc a získat poněkud nezávislost.

Ale v těchto snahách Přemyslovců, které vyvrcholily v osobě krále Přemysla Otakara II., viděla okolní německá knížata

nebezpečí, že by český panovník mohl dosáhnout římské koruny a postavit se do čela středověké říše římské. Nesympatické byly i domácím bohatým šlechtickým rodům, neboť omezovaly jejich osobní expanzivnost. Proto došlo k onomu nevyhnutelnému konfliktu, který vyústil před sedmi sty lety v srpnu r. 1278 na Moravském poli porážkou a smrtí Přemysla Otakara II.

Poučen úspěchy i nezdary svých přemyslovských předků a vyzbrojen širokým rozhledem po evropské politice, nastoupil na český trůn nejmávanější panovník Karel IV., aby zrestituloval panovnickou moc do té míry, aby odpovídala nejen domácí české, ale i mezinárodní celoevropské situaci. Vzpomínáme-li v letošním roce šestistiletého výročí smrti tohoto panovníka, je třeba připomenout si i všechny jeho skutky, kterými dobu své vlády proslavil. Dr. Schwarzenberg připomněl nejen jeho politické úspěchy, kterými zvítězil nad svými říšskými protivníky a stanul jako římský císař na vrcholu tehdejší světové moci ve střední Evropě, vyzdvihl i jeho mimořádné zásluhy o všestranný kulturní rozvoj českých zemí, které vyvrcholily založením první středoevropské university v Praze v roce 1348.

Přednášející se poté zastavil u dalšího letopočtu významného pro náš stát: Ona odpolední chvíle dne 2. března 1458, kdy po napjatých poradách Českého sněmu Zdeněk ze Šternberka poklekl před dosavadním správcem Království českého Jiřím z Poděbrad a zvolal "At' pan správce je králem naším", byla jednou z největších chvil české historie, neboť se v ní české národní království stalo historickou skutečností.

Společně s dr. Schwarzenbergem jsme pak prošli i několika těžkými lety končícími osmičkou. Roku 1618 byl rokem pražské defenestrace a zároveň počátkem dlouholetých bojů a dlouholetého lidského utrpení - třicetileté války. V roce 1628 se téměř celá čtvrtina českých panských rodů a čtvrtina měšťanstva těžce loučila s vlastí a odcházela do vyhnanství, aby se už nikdy zpět nevrátila. Neboť mír westfálský, ukončující hromadné krevprolívání v roce 1648, trvale pohřbil její naděje na návrat. Mezi nimi se navždy rozloučil se svou vlastí i muž, jehož jméno proslavilo naši zemi po celém světě, Jan Amos Komenský.

Ale ani bělohorská porážka, ani dlouholeté utrpení a ponižení národa po ní nezlomily zcela jeho sílu. První zavanutí svobodnějšího větru, který přinesla vláda Josefa II., probudilo v české šlechtě a vzdělaných vrstvách opět národní myšlenku a kult české historické slávy. Ponenáhlu se i ostatní národ probouzel k novému národnímu citění a spolu se zvěšovaným národním sebevědomím vznikaly i touhy a programy povahy politické, volající po opět samostatnosti a po rozšíření práv politických. Těmito hesly byl naplněn rok 1848, toto citění dalo podnět k založení Národního musea v roce 1818 i k položení základního kamene k Národnímu divadlu v roce 1868. - -

A stejným duchem národního sebevědomí a odhodlání udržet si státní samostatnost za cenu všech obětí byla prodchnuta i deklarace české šlechty, kterou její zástupci odevzdali v osudném roce 1938 prezidentu Benešovi a jejíž citací dr. Schwarzenberg svoji přednášku zakončil.

Po přednášce byl promítnut film o roce 1938, zachycující dokumentárně celou jeho atmosféru i jednotlivé napjaté okamžiky.

O.S.

* * *

Po prázdninové přestávce zahájí místní skupina SVU v Chicagu svou podzimní činnost v pondělí dne 11. září hromadnou návštěvou výstavy "Pompej AD 79", které bude předcházet v pátek dne 8. září setkání ve Staré Praze, na němž prof. Olga Svejková pohovoří o historii zasypaných měst Pompejí a Herculanea. Svůj výklad doprovodí promítáním diapositivů.

**Laskavě oznamte nám včas
změnu adresy.**

Před uzávěrem listu došly redakci tyto zprávy:

Předseda mocné odborové federace AFL-CIO George Meany vydal zvláštní prohlášení k desátému výročí sovětské invaze:

"Chtěl bych jménem dělníků Spojených států ujistit lid Československa, že my nikdy nezapomeneme na jeho hrdinský odpor tváří v tvář velkým silám sovětského imperialismu. Tento odpor byl sice brutálním způsobem zlomen, avšak při tom navždy uvedl na pravou míru falešné a pokrytecké tvrzení Kremle, že se lid východní Evropy smířil s řetězy sovětského imperialismu.

Tyto řetězy budou jednoho dne zlomeny, protože duch svobody nikdy nezemře. Je živěn vzpomínkami na statečnost lidu Československa."

V senátě Spojených států pronesl senátor Edward Zorinský (D-Nebr) tato slova v den výročí invaze:

"Dnes smutně vzpomínáme dne sovětského obsazení Československa. Dne 21. srpna 1968 Sovětský svaz brutálně zabral Československo a zhatil jeho statečný pokus o samostatnost. Ohrožen závanem svobody, Sovětský svaz rozdrtil pokus československého lidu utvořit si vlastní vládní instituce, které by byly osvobozeny od cizího útisku. Deset let nijak nezmírnilo krutost první rány, ani útlak, který pokračuje za sovětské nadvlády. Správně nazýváme 21. srpen dnem "sovětské hanby" neboť Sovětský svaz porušil zákony i ducha charty Spojených národů a Závěrečného aktu Helsinské dohody. Toto hrubé porušení zasluhuje odsouzení na celém světě. Touha po svobodě zůstala naživu a projevila se v Chartě 77 manifestací československých občanů, kteří apelují na svou vládu, aby dodržovala zásady Závěrečného aktu a čs. ústavu. Aplauduji jejich volání po suverením právu rozhodovat o svém bytí. Náš národní závazek k obhajobě lidských práv to od nás při nejmenším požaduje.

Senátor Edward Zorinský

Dne 17. srpna předcházel dlouhý projev poslance James J. Blancharda (D-Mich), který pak byl uveřejněn v Congressional Record. Vzpomenul činnosti Československé národní rady americké, citoval její zprávu o Petici a podpisech statečných čs. občanů, kteří podpisují Chartu 77 ač jsou za to trestáni a jejich děti nesmí studovat na vyšších školách. Přimlouvá se, aby svobodný svět se prokázal touž odvahou a odhodláním, a žádá kolegy poslance, aby se přidružili k těm, kteří budou trvat na stažení sovětské armády, ilegálního obsazení Československa.

Odbočka Washington

Washingtonská odbočka ČSNRA uspořádala v neděli dne 20. srpna autokolonu k desátému výročí invaze. Autokolona byla vyzdobena anglickými nápisy, které byly čteny četnými pozorovateli po dlouhé cestě 30 mil městem. Nápisy především požadovaly stažení sovětského vojska, svobodné volby, dodržování lidských práv. Některé kritizovaly détente a žádaly, aby americké obchody s obilím a vymoženostmi americké techniky byly vyváženy ústupky Sovětského svazu v oblasti lidských práv. Jedno z hesel např. hlásilo "Solženicyn má pravdu".

Následujícího dne byli připraveni členové Československé národní rady americké rozdávat tekst resoluce kongresu chodícím před sovětským velvyslanectvím a na jiných strategických místech ve Washingtonu.

Do Curychu a do Vídně!

Odbočka ČSNRA "Dr. Milada Horáková" v Chicagu konala za velké účasti svou pravidelnou čtvrtletní schůzi ve čtvrtek dne 8. června 1978 večer v síni budovy Mid-America Federal na Čermákově třídě v Ciceru, Ill.

Schůzi řídil předseda odbočky br. Dr. Antonín Hřebík, který po přivítání členů a hostů vzpomněl zesnulého vynikajícího českého spisovatele, novináře a redaktora Ferdinanda Peroutky, který zemřel 20. dubna 1978 v New Yorku. Jeho památka byla uctěna povstáním všech přítomných a minutou ticha.

Br. předseda pak podal zprávu o činnosti ČSNRA a jejich organizačních složek v Chicagu a okolí a o činnosti odbočky "Dr. Milada Horáková" za uplynulé období. Upozornil také na nejbližší podniky v Chicagu, t.j. na zájezd do Lidic 10. června 1978, na picnic Čs. ženské národní rady v exilu 11. června 1978, na slet Sokolské župy střední v Brookfieldu, Ill., 11. června 1978 a na 22. Československý den v neděli 18. června ve Wozniakově zahradě v Chicagu.

Ses. Ludmila Kosová přečetla zápis z minulé schůze 9. března, který byl schválen.

Místopředseda odbočky br. Jaromír Netík podal zprávu o sjezdu Čs. národní rady americké, konaném 13. května 1978 v Chicagu, jehož se zúčastnil jako delegát odbočky.

Předseda br. Dr. Antonín Hřebík pak promluvil o své cestě k Sokolům a ke krajanům do Curychu a do Vídně v dubnu 1978, podal zprávu o jejich životě a práci a o jejich podnicích, načež promítl 70 krásných barevných světelných obrazů ze švýcarských Alp, z Vídně a z hory Kahlenberg u Vídně.

Po ukončení schůze bylo podáváno občerstvení, při čemž účastníci setrvali při družném rozhovoru delší dobu.

Další činnosti odbočky zdar!

Ludmila Kosová

Za Aloisem Veselým

V Hot Springs, Ark. zemřel dne 15. července br. Alois Veselý ve věku 72 let. Byl to horlivý pracovník v národních organizacích v Československu a těmto ideálům zůstal věren i v exilu. V letech šedesátých navštívil rodnou zem. Byl tam zatčen a uvězněn.

Komunisté mu neodpustili jeho bojovnost proti jejich režimu v Československu, pak ve Spojených státech. Díky pohotovosti krajaňských kruhů v USA se podařilo upozornit americké úřady na tento případ bezpráví. Pod jejich tlakem komunistická vláda přece jen ustoupila. Nepostavili našeho Aloise před soud, a propustili ho na svobodu.

Z hloubi duše nenáviděl komunismus, ale nepřestal milovat Československo. I když mu tam bylo ukřivděno, vyslovil před smrtí přání, aby jeho popel byl uložen na rodné Moravě, na hřbitově jeho předků. Zanechal po sobě památku člověka pracovitého, obětavého a statečného. Přejeme mu, aby rodná země mu byla místem klidného odpočinku.

Frank Desenský

Výzva SVU

Na 9. sjezdu Společnosti pro vědy a umění (Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America), který se bude konat na Cleveland State University 26. až 29. října 1978, budeme mít jednu nebo dvě sekce "čtení z nových prací našich spisovatelů". Na minulých sjezdech SVU se podobná literární pásma setkala s neobyčejným zájmem. Dr. Rudolf Šturm byl pověřen, aby pro 9. sjezd tyto literární sekce zorganizoval.

Prosíme české a slovenské autory, kteří mají o věc zájem, ať žijí kdekoliv, aby se přihlásili přímo u prof. Šturma na této adrese: Skidmore College, Saratoga Springs, N.Y. 12866, U.S.A. Na sjezdu budou čteny ukázky z románů, básně, povídky nebo eseje v rozsahu 5 až 8 stran psaných na stroji obřádek.

**AMERICAN PŘEDPLATNÉ —
BULLETIN ↗ \$2.00 ROČNĚ**

**Devátý světový sjezd SVU na
Cleveland State University (CSU)
Cleveland, Ohio, 26. - 29. října 1978**

Přípravy na IX. sjezd SVU se nachází v posledním stadiu. Program sjezdu po stránce vědecké, umělecké i společenské je bohatý rozmanitostí námětů k uspokojení každého. Přes 120 příspěvků bylo přihlášeno k dnešnímu dni.

Pro výstavy umění, knih a dokumentů jsou zajištěny vskutku reprezentativní místnosti v budově CSU University Center a budou otevřeny po dobu sjezdu.

Vědecký program a spolkové záležitosti jsou vyváženy rozsáhlým a rozmanitým kulturním a společenským programem. Dnes chceme upozornit především na společenskou část programu a poskytnout informace o registraci a ubytování.

PROGRAM

Čtvrtek, 26. října: Po ukončení dopoledního valného shromáždění odpoledne se bude konat plenární zasedání o činnosti místních skupin v retrospektivě za účasti předsedů skupin z celého světa. Večer bude seznamovací večírek s buffetem (\$4.00 za osobu), po němž bude následovat filmové, recitační a hudební pásmo zachycující významné události z historie českého a slovenského národa.

Pátek, 27. října, sobota, 28. října odpoledne a neděle 29. října dopoledne: Vědecký a umělecký přednáškový program.

Sobota dopoledne: Veřejné slavnostní zasedání oceňující 20-letou činnost SVU ve velkolepé rotundě clevelandské městské radnici za účasti čestných hostů a činitelů veřejného života.

Po společném obědě na radnici se shromáždění odebere do českých a slovenských "Kulturních zahrad" kde budou položeny věnce u pomníku T. G. Masaryka a M. R. Štefánika.

V sobotu večer bude uspořádána recepce, která vyvrcholí slavnostním banketem a reprezentačním plesem Společnosti v hotelu Cleveland Plaza.

Všeobecné dotazy ve věci sjezdu adresujte na Dášu Posedělovou, 16727 Woodleaf Dr., Strongsville, OH 44136 (telefon: 216-238-6972).

Oslava "28. října" v Clevelandu

Sedesáté výročí zrození Československa bude oslaveno v neděli odpoledne dne 29. října v České národní síni v Clevelandu. Pořádá Krajský výbor za účasti Československé národní rady americké.

Z Chicaga bude vypraven autobus, pravděpodobně v sobotu ráno . . . podrobnosti budou vypracovány a uveřejněny v krajském tisku.

Bibliografie Esther Jeřábkové:

**Czechs and Slovaks
in North America**

\$15.00 pro členy ČSNRA
a SVU,

\$17.50 pro nečleny

DARY NA ČINNOST ČSNRA:

Adolph M. Whitney, CA	\$100.00
Mr. - Mrs. George Sorini, IL	\$16.00
Mr. - Mrs. Henry S. Kovar, KS	\$12.00
R.C. Czech Mission of Jesuit Fathers in California	\$10.00
Anton Benesh, MI - Dar na vydávání Věstníku a Am. Bulletinu	\$10.00
Mrs. Marie Stoeff, Vollands, FL	\$10.00
Ivo Klíma, M.D., N.Y.	\$6.00
Manž. Anthony a Sonia Srbovi, CT	\$6.00
Stella Reigel, IL	\$3.00
Jan Brychta, CA	\$3.00
Frank J. Pelich, CA	\$3.00
Joe Melichar, IA	\$3.00
Mr. - Mrs. Frank Kubu, OH	\$2.00

IN MEMORIAM:

Mrs. Mildrěd Woytisek, věnuji Mr. - Mrs. Robert Bledsoe, N.Y.	\$25.00
Mrs. Millie Diekman, N.Y.	\$25.00
Mrs. Marcia Suda, N.Y.	\$20.00
In Memoriam br. Františka Kratochvíla věnuje Čs. ženská národní rada v exilu Libuše Kalivodová, Oak Park, Ill.	\$50.00
manž. Anton a Anna Smuntovi, Chicago	\$25.00
K uctění památky zesnulého manžela Petra věnuje jeho žena Herma Rabštejnková, Okla.	\$15.00
In memoriam přítele Aloise Veselého věnuje br. Frank Desenský, Ill.	\$50.00
K uctění památky zesnulého milého přítele Antona Vlčka věnuje p. Joseph Kasal	\$10.00
In Memoriam zesnulého manžela Břetislava věnuje pí Charlotte K. Zázvorková, N.Y.	\$6.00
	\$5.00

RECOMMENDED

The Czechs in America, 1633-1977, a Chronology and Fact Book, compiled and edited by Dr. Vera Laska, Oceana Publications, Inc., 152 pp., \$6.50. 75 Main Street, Dobbs Ferry, New York 10522.

Dr. Vera Laska, graduate of the University of Chicago, where she was awarded her Ph.D. in American History, has compiled a work which offers unusual and valuable information. It is a chronology of Czech immigrants from the early 1600's to the present. Their contribution to their new land, their participation in the freedom movement for an independent Czechoslovakia in World War I, in the liberation of Czechoslovakia in World War II, their hardships and development are given careful attention.

There are other rather unique features which make this work a pleasure to read, such as the personal letters and diaries of pioneers, their vivid accounts of important events, the Chicago fire, Lincoln's assassination, the absorbing life story of the first Czech woman doctor, of educators, farmers. The reader finds very many names of the well-known as well as the little-known men and women, who all were important in the building of a better life in America. There are also translations of documents that were a part of their development. Finally, the work offers statistics rarely available about Czech immigrants in the United States, about their geographic distribution, literacy, education, religion, etc. This will prove a fine source of information for the scholar.

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota
v Americe jest připravená poskytnouti Vám
nejvýhodnější druhy životních pojištění plně
zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný
starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

Second Class Postage Paid
at Chicago, Illinois